

1987-09-15

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 38 SÄRKITIEVAT, PAJALA KOMMUNKarta: 30M SVLäge:Area: 1 200 ha
varav ha land
och ha vattenNaturgeografisk region: 52a Norra Barrskogslappland.Landskapsformer:Terrängformer:Vegetationstyper:Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: G E S
B O KUrvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Framstående exempel på åsnätlandskap.

B Halva området är väsentligen opåverkat.

C Hotad naturtyp.

E Storslaget och särpräglad landskapsavsnitt.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Naturskogs-
partiet bevaras intakt och täktverksamhet undviks.Planering och säkerställande: Del av området är domänreservat.

SÄRKITIEVAT

Områdets huvuddrag:

Särkitievat är ett mycket imponerande åsnätlandskap. Terrängen i området är synnerligen kuperad och ger ett markant avbrott i den annars förhållandevis flacka omgivningen. Särkitievat är uppbyggt av stora mängder glacialfluviala avlagringar under inlandsisens avsmältningsskede. Vattnet från den smältande inlandsisen rann mot nordost vilket också avspeglas i omgivande rullstensåsars orientering. Själva Särkitievat består inte av vad en geovetare betecknar som egentliga åsar utan är troligen ett "delta" där jättelika isblock och mindre isberg bäddats in i den vattentransporterade sanden. När isen sedan smälte uppstod detta komplicerade system av djupa gropar mellan vindlande sandåsar. Området kan betecknas som ett kamedelta.

1987-09-15

BD 38

Skogen i Särkitievat domineras helt av tall. Ett fåtal 300-åriga tallöverståndare kan påträffas medan den övervägande delen av bestånden är kring 100-150 år gamla. Påfallande i områdets norra och nordvästra del är den rikliga förekomsten av brandljud. Minst 3 olika bränder har konstaterats i en del stubbar. Delar av området har troligen föryngrats i samband med någon kraftig brand då bestånden är mycket homogena och täta. I södra delen återfinns gles skog i klena dimensioner.

Särkitievat är kulturpåverkat men påverkan har främst legat långt tillbaka i tiden och är av speciell natur. Förutom en del stubbar efter uttag av grövre skog, påträffas lappljud, lappstubbar, katade tallstammar samt högar av ihopsamlad torrved och rötter.

Särkitievat var säkert hårt utnyttjat under tjärbränningsepoken. Dels var tillgången på råmaterial mycket god tack vare den höga brandfrekvensen och dels är marken synnerligen lättgrävd. De torra åsarna med sin rika tillgång på marklavar har gjort att området även har varit mycket attraktivt för renskötseln sedan lång tid tillbaka.

Naturskogsområdet som omfattar ca 520 ha varav ca 80 ha impediment och 460 ha lågproduktiv barrskog nås lättast från skogsbilvägen som utgår från allmänna vägen Muodoslompolo - Karesuando (väg 400).

Värdeomdöme:

Särkitievat är av mycket stort kvartärgeologiskt forskningsintresse och de mäktiga åsnätlandskapet är även värdefullt från landskapsestetisk synpunkt. Den speciella typ av kulturpåverkan som skett i området är ovanligt välbevarad då sentida skogsbruksåtgärder av större omfattning ej ägt rum. Som naturhistoriskt dokument över svunna tiders skogsutnyttjande har Särkitievat synnerligen stort värde.

Referenser:

Fagerlind, Torbjörn, 1975: Kvartärgeologiska undersökningar av främst materialtransportriktningar i Pajala kommun 1973-1975.

Sveriges geologiska undersökning. SGU-uppdrag 537001-0.

Fagerlind, Torbjörn, 1981: Glacial development in the Pajala district of northern Sweden. Sveriges geologiska undersökning. Ser. Ba. nr 27.